

Seat No. : _____

FE-107

February-2025

M.A., Sem.-I

405 : Gujarati

(ગુજરાતી વિવેચનનો ઇતિહાસ)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રથમ વિવેચક નવલરામની વિવેચન પ્રવૃત્તિને તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો. 14

અથવા

1. સુધારક યુગના વિવેચનમાં 'કાવ્ય અને કવિ' વિશેનું વિવેચન નવલરામના સંદર્ભે ચર્ચા કરો. 14

2. પંડિતયુગમાં વિવેચક બ.ક. ઠાકોરના પ્રદાનની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

2. પંડિતયુગના વિવેચનના મહત્ત્વના વિવેચકો સંદર્ભે બ.ક. ઠાકોરની વિવેચક તરીકેની વિશેષતાઓની ચર્ચા કરો. 14

3. ગાંધીયુગના વિવેચનમાં રા.વિ. પાઠકના વિવેચન કાર્યને મૂલવો. 14

અથવા

3. ગાંધીયુગના વિવેચનમાં થયેલ વિવેચન કાર્યમાં કવિતા ક્ષેત્રે રા.વિ. પાઠકના વિચારોની ચર્ચા કરો. 14

4. 'કવિતા અને કાવ્ય વિવેચના' અંગે વિવેચક સુરેશ જોષીના કાર્ય વિશે નોંધ તૈયાર કરો. 14

અથવા

4. આધુનિક યુગના વિવેચન કાર્ય વિશે વિગતે નોંધ તૈયાર કરો. 14

5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (ગમે તે સાત) 14

(1) 'કળા ખાતર કળા' વાદના ઉદ્ભવ પાછળ વિવેચનનો કયો અભિગમ જવાબદાર છે ?

(a) મનોવિશ્લેષણવાદી

(b) સમાજશાસ્ત્રી

(c) ઐતિહાસિક

(d) સૌંદર્યવાદી

- (2) કયા વિવેચનમાં શાસ્ત્રીય નિયમોને આધારે કાવ્ય કૃતિનું પરીક્ષણ કરવામાં આવે છે ?
- (a) વર્ણનાત્મક વિવેચન (b) તુલનાત્મક વિવેચન
(c) શાસ્ત્રીય વિવેચન (d) સ્વરૂપલક્ષી વિવેચન
- (3) “કાવ્યનું પ્રયોજન આનંદ છે.” આ વાત રમણભાઈએ કયા નિબંધમાં કરી છે ?
- (a) કાવ્ય પ્રયોજન (b) કાવ્યાનંદ
(c) કાવ્યપ્રાસ (d) કવિ, કવિતા અને પ્રયોજન
- (4) વિવેચન પ્રક્રિયામાં કઈ બાબત અપ્રસ્તુત છે ?
- (a) તર્ક અને કૃત્રિમ લાગણી (b) તર્ક અને સંયમ
(c) તર્ક અને વિવેક (d) તર્ક અને શક્તિ
- (5) ‘નવલકથાનો નાભિશ્વાસ’ આ લેખ કોણે આપ્યો છે ?
- (a) બ.ક. ઠાકોર (b) સુરેશ જોષી
(c) રમણભાઈ (d) રા.વિ. પાઠક
- (6) ‘વિવેચનને લગતો આકાર વિચાર’ સુરેશ જોષીએ કયા લેખમાં રજૂ કરેલ છે ?
- (a) ગુજરાતી કવિતાનો આસ્વાદ (b) શ્રૃણવન્તુ
(c) આઠમો અધ્યાય (d) ક્લિચિત્
- (7) નીચેના પૈકી કઈ બાબત વિવેચકની નબળાઈ ગણી શકાય ?
- (a) અભ્યાસ (b) વિશાળતા
(c) કર્તા પ્રત્યેનો પક્ષપાત (d) સહૃદયતા
- (8) ગુજરાતી સાહિત્યમાં વિવેચનનો પાયો કોણે નાંખ્યો ?
- (a) નવલરામ (b) નર્મદ
(c) નંદશંકર (d) નરસિંહરાવ દિવેટીયા
- (9) ‘લિરિક’ વિવેચન ગ્રંથના વિવેચક કોણ છે ?
- (a) રમણભાઈ નીલકંઠ (b) બ.ક. ઠાકોર
(c) નરસિંહરાવ (d) આનંદશંકર ધ્રુવ
- (10) ગુજરાતી વિવેચન સાહિત્યમાં ‘સાહિત્ય વિમર્શ’ વિવેચન ગ્રંથ કોણે આપ્યો છે ?
- (a) નવલરામ (b) નંદશંકર
(c) રા.વિ. પાઠક (d) બ.ક. ઠાકોર
- (11) ગુજરાતી સાહિત્યમાં ‘શાળાપત્ર’ના તંત્રી તરફિની જવાબદારી કોણે સંભાળી હતી ?
- (a) રા.વિ. પાઠક (b) બ.ક. ઠાકોર
(c) નંદશંકર મહેતા (d) નવલરામ
- (12) ‘નવીન કવિતા વિશે વ્યાખ્યાનો’ નામનો વિવેચન ગ્રંથ કયા વિવેચકે આપ્યો છે ?
- (a) બ.ક. ઠાકોર (b) નવલરામ
(c) સુરેશ જોષી (d) રા.વિ. પાઠક